

พจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน (จีน-ไทย-อังกฤษ) (12)

วิลาวัลย์ จึงประเสริฐ
ทัศนีย์ ฮาชาโนน
เย็นจิตร เตชะดำรงสิน

หมวด X

息风止痉药 (xī fēng zhǐ jīng yào) : 能平息肝风, 制止痉挛抽搐, 主要用于治疗肝风内动证的药物。

ซีเฟิงจื่อจิงเย่า : ยาสงบลมตับ และแก้ชักกระตุก กลุ่มยาที่มีสรรพคุณสงบและดับลมของตับที่กำเริบ ระงับอาการชักกระตุก เป็นตระคิวและคลายเกร็ง ใช้รักษากลุ่มโรคหยางของตับมีมากเกินไปหรือขึ้นเบื้องสูง

wind-extinguishing and convulsion-arresting medicinal : a medicinal that pacifies the liver wind and arrests convulsions and spasms, mainly for treating internal stirring of liver wind pattern/syndrome.

膝为筋之府 (xī wéi jīn zhī fǔ) : 膝为腿部主要肌肉筋膜汇聚之处, 故被称为筋之府。

ซีเหวยจินจือฝู่ : หัวเข่าเป็นที่รวมของเส้นเอ็น หัวเข่าเป็นบริเวณหลักของขาที่กล้ามเนื้อ เส้นเอ็น เยื่อหุ้มต่าง ๆ มารวมกันอยู่ ดังนั้น จึงถูกเรียกว่าเป็นที่พำนักของเส้นเอ็น

knees as house of tendons : the knees are the merging place of the main muscle fascia of the low limbs, so it is called the house of the tendons.

郄穴 (xī xuè) : 经脉气血汇曲折聚之处的特定穴, 十二经脉、阴跷、阳跷、阴维、阳维脉各有一个郄穴, 共十六郄穴, 大多分布于四肢肘、膝关节以下。

ซีเซวี่ยวี่ : จุดซี จุดพิเศษซึ่งมีซีและเลือดมารวมตัวอยู่ จุดซีมีจำนวน 16 จุด เป็นจุดของเส้นลมปราณหลัก 12 เส้น เส้นอินเฉียว เส้นหยางเฉียว เส้นอินเหว่ย เส้นหยางเหว่ย เส้นละหนึ่งจุด ตำแหน่งจะอยู่ที่ข้อศอกและข้อเข่าลงไป

cleft point : the places where the *qi* of the meridian is deeply converged. Each of the 12 regular meridians has a cleft point on the extremity, as do the *yingqiao*, *yangqiao*, *yinwei*, and *yangwei* meridians, 16 in all. Cleft points are located below the elbows and knees

洗剂 (xǐ jì) : 中药经适宜的方法提取制成的供皮肤或腔道涂抹或清洗用的液体剂型。

ลี้จี้ : ยาสำหรับล้าง รูปแบบยาเตรียมที่เป็นของเหลว ได้จากการสกัดยาด้วยวิธีการที่เหมาะสมเพื่อใช้ล้างทำความสะอาดผิวหนังหรือช่องต่าง ๆ ของร่างกายที่ติดต่อกับภายนอก

wash preparation : a liquid preparation form made by extracting Chinese medicinal with proper ways and used as application or washing for the skin and canals.

细脉 (xì mài) : 脉细如线, 应指明显的脉象。

ซีม่ายยวี่ : ซีพจรเล็ก ลักษณะของซีพจรเล็กบางเหมือนเส้นด้าย เมื่อสัมผัสรู้สึกถึงการเต้นชัดเจน

fine pulse : a pulse as thin as a silk thread and always perceptible upon pressure.

喜伤心 (xǐ shāng xīn) : 过度喜乐易致心气涣散, 神不守舍, 而见失神、狂乱等症。

สี่ขาขิ้น : อารมณ์ดีใจมีผลเสียต่อหัวใจ อารมณ์ดีใจมากเกินไปทำให้ซี้ของหัวใจกระจาย เส้น (สติ) ไม่ถูกกักเก็บไว้ ทำให้เกิดการขาดสติ รู้สึกบ้าคลั่ง เป็นต้น

joy impairing heart : the excessive joy can easily cause the dispersed heart-qi and the spirit-loss, manifested as the absence of the spirit and frenzy etc.

下合穴 (xià hé xuè) : 六腑之气合于下肢足三阳经的特定穴, 主要分布于下肢膝关节附近。

เขี้ยวเหอเขี้ยว : จุดเขี้ยวเหอ หรือจุดเหอล่าง เป็นจุดพิเศษที่ซี้ของอวัยวะกลางทั้ง 6 มารวมอยู่บนเส้นลมปราณหยางทั้ง 3 เส้น มีตำแหน่งใกล้หัวเข่า

lower sea points of the six bowels : specific points where the qi of six-fu organs communicates with three yang meridians of foot on the legs, located proximately to elbows and knee joints.

下焦如渎 (xià jiāo rú dú) : 下焦膀胱渗泄水液、大肠排出糟粕, 如同沟渠排水, 决渎疏通的生理特点。

เขี้ยวเจียวหูตู : เขี้ยวเจียวเป็นทางเดินของน้ำ เขี้ยวเจียวมีหน้าที่เด่นทางสรีระการทำงานคือ กระเพาะปัสสาวะจะขับน้ำปัสสาวะ และลำไส้ใหญ่จะขับกากอาหารออกไปนอกร่างกาย จึงเปรียบเหมือนท่อระบายน้ำเสีย

lower jiao being organ of draining : the physiological characteristics of the bladder and the large intestine of the lower jiao in secreting water-fluid, discharging dregs like the ditch for draining.

先煎 (xiān jiān) : 比其他药物早煎 20 - 30 分钟以上的煎药法。

เขียนเจียน : ต้มก่อน วิธีการต้มยาโดยนำตัวยาเฉพาะมาต้มก่อนตัวย่ออื่น ๆ ในตำรับ ประมาณ 20-30 นาที

decoct first : boil certain medicinals 20-30 minutes before other medicinals are added while making a decoction.

弦脉 (xián mài) : 端直以长, 如按琴弦的脉象。

เสียนม่าย : ซี่พจรตึง ลักษณะซี่พจรที่ตึงและยาวเหมือนลัมผัสสาย

string-like pulse : a straight, long and taut pulse as if a musical string to the touch.

先天之精 (xiān tiān zhī jīng) : 禀受于父母, 先天身而生, 为构成人体和维持生殖机能活动的基本物质。

เขียนเทียนจื่อจิง : สารจำเป็นที่มีมาแต่กำเนิด สารจำเป็นพื้นฐานซึ่งได้รับมาจากพ่อแม่ติดตัวมาแต่กำเนิด ซึ่งเป็นโครงสร้างร่างกาย ช่วยให้เราสามารถสืบพันธุ์ได้

innate essence : inherited from parents and formed earlier than the physical body, it is the fundamental substance to build up the physical structure and maintain the reproductive activities.

相反 (xiāng fǎn) : 两种药物合用, 能增强或产生毒性反应或副作用。

เขียงผั่น : ตัวยาที่มีฤทธิ์ตรงกันข้าม การใช้ตัวยา 2 ชนิดร่วมกัน ทำให้เกิดพิษหรือผลข้างเคียงมากขึ้น

antagonism : if two medicinals are used together, the toxicity or adverse effects may be strengthened or generated.

相杀 (xiāng shā) : 一种药物能减轻或消除另一种药物的毒性反应或副作用。

เขียงซา : ตัวยาลดทอนหรือกำจัดพิษ การใช้ตัวยาร่วมกันโดยตัวยาชนิดหนึ่งสามารถลดทอนยาหรือกำจัดพิษหรือผลข้างเคียงของตัวยาอีกชนิดหนึ่งได้

mutual suppression : property of a medicinal to abate or eliminate the toxicity or side effects of another.

相使 (xiāng shǐ) : 在性能功效方面有某种共性的药物配合应用, 而以一种药物为主, 另一种药物为辅, 能提高主药的疗效。

เขียงลือ : ตัวยาเสริมฤทธิ์ฝ่ายเดียว การใช้ตัวยาร่วมกันของตัวยาที่มีคุณสมบัติเหมือนกัน โดยมีตัวยาชนิดหนึ่งเป็นตัวยาหลัก และตัวยาอีกชนิดหนึ่งเป็นตัวยาเสริม เพื่อเพิ่มฤทธิ์ในการรักษาของตัวยาหลัก

mutual assistance : medicinals sharing some property used in combination. One is the principal substance while the others play a subsidiary role to reinforce the action of the former.

相畏 (xiāng wèi) : 一种药物的毒性反应或副作用会被另一种药物减轻或消除。

เขียงเว่ย : ตัวยาข่มกัน การใช้ตัวยาร่วมกันโดยตัวยาชนิดหนึ่งมีพิษหรือผลข้างเคียง ส่วนตัวยาอีกชนิดหนึ่งสามารถลดพิษหรือผลข้างเคียงของตัวยาชนิดแรกได้

mutual restraint : toxicity or side effects of a medicinal being counteracted by another.

相恶 (xiāng wù) : 两种药物合用, 一种药物能使另一种药物原有疗效降低, 甚至丧失。

เขียงอู่ : ตัวยาลดทอนฤทธิ์ การใช้ตัวยาร่วมกันโดยตัวยาชนิดหนึ่งทำให้สรรพคุณเดิมของตัวยาอีกชนิดหนึ่งลดลงหรือหมดไป

mutual inhibition : if two medicinals are used together, one may weaken or even deprive the action of the other.

相须 (xiāng xū) : 性能功效相类似的药物配合应用, 可以增强其原有疗效。

เชียงซูวี : ตำรายาเสริมฤทธิ์กัน การใช้ตัวยา 2 ชนิดที่มีคุณสมบัติและสรรพคุณใกล้เคียงกันเพื่อเพิ่มฤทธิ์ในการรักษา

mutual reinforcement : two medicinals with similar properties used in combination to reinforce each other's action.

相火 (xiāng huǒ) : 藏于下焦肝肾, 温养脏腑, 主司生殖功能的阳气。

เชียงหัว : ตำรับยาประเภทเสริมไฟ ถูกเก็บอยู่ที่เซี่ยเจียวคือ ตับ และไต เพื่อทำหน้าที่ให้ความอบอุ่นกับจิ้งฝู ซึ่งเป็นหยางซี่ซึ่งกำกับสมรรถภาพการสืบพันธุ์

ministerial fire : a kind of yang-qi stored in kidney and liver of the low-jiao to warm the viscera and promote reproduction.

消谷善饥 (xiāo gǔ shàn jī) : 食欲过于旺盛, 进食量多, 易感饥饿的表现。

เชียงกู่ชานจี : ยาช่วยให้ย่อยเร็วพร้อมกันกับทิวเร็ว มีความอยากอาหารมากเกินไป โดยกินอาหารมากขึ้น และรู้สึกทิวบ่อย

swift digestion with rapid hunger : excessive appetite with increased food intake and recurrence of hunger sensation shortly after eating.

消食剂 (xiāo shí jì) : 以消食药为主配伍组成, 具有消食开胃、恢复脾胃运化功能, 治疗食积证的方剂。

เชียงลืออิจี้ : ตำรับยาช่วยย่อยอาหาร ตำรับยาที่ประกอบด้วยตัวยาสำคัญที่มีฤทธิ์ช่วยย่อยอาหาร มีสรรพคุณย่อยอาหารและช่วยเจริญอาหาร ฟันฟูการทำหน้าที่ย่อยและลำเลียงของน้ำและกระเพาะอาหาร ใช้รักษากลุ่มอาการอาหารไม่ย่อย

digestant formula : any formula that consists of digestion-promoting medicinals, has the effect of dispersing stagnant food, appetizing effects, and restoring the transformation function of spleen and stomach, and is used for treating accumulated undigested food syndrome/pattern.

消食药 (xiāo shí yào) : 能消食化积, 主要用于治疗饮食积滞证的药物。

เชียงลือเย่า : ยาช่วยย่อยอาหาร กลุ่มยาที่มีสรรพคุณช่วย

ย่อยอาหารและของเสียตกค้าง และเจริญอาหาร ใช้รักษา
กลุ่มอาการอาหารไม่ย่อย ท้องอืดสาเหตุจากการบริโภค

digestant medicinal : a medicinal that assists digestion to remove food stagnation, mainly for eliminating accumulated undigested food pattern/syndrome.

消瘦 (xiāo shòu) : 形体瘦削、虚弱, 体重明显减轻的表现。

เชียงไวโซ่ว : ร่างกายซูบผอมบาง อ่อนแอมีน้ำหนักลดลงอย่างชัดเจน

emaciation : thin and weak body with apparent weight loss.

小便不利 (xiǎo biàn bú lì) : 排尿困难, 尿量减少的表现。

เชียงเปี่ยนปู้ลือ : บัสสาวะขัด อาการบัสสาวะไม่คล่อง หรือมีปริมาณน้อย

inhibited urination : difficult discharge of urine, usually scanty in amount.

小便频数 (xiǎo biàn pín shù) : 排尿次数增多, 时欲小便的表现。

เชียงเปี่ยนผินซู : บัสสาวะบ่อย หรือมีอาการอยากบัสสาวะบ่อย

frequent urination : increased frequency of and desire for urination.

小便失禁 (xiǎo biàn shī jìn) : 小便不能随意控制而自行溢出的表现。

เชียงเปี่ยนซือจิ้น : กลั้นบัสสาวะไม่ได้ ไม่สามารถควบคุมการขับถ่ายบัสสาวะได้ตามต้องการ

urinary incontinence : failure of voluntary control of urination.

小肠实热证 (xiǎo cháng shí rè zhèng) : 小肠热盛, 泌别失职, 表现以心烦舌疮、尿黄尿热、尿痛尿血等为主的证候。

เชียงฉางลือเร่อเจ็ง : กลุ่มอาการลำไส้เล็กเกิดความร้อนมาก ทำให้การทำหน้าที่แยกแยะผิดปกติไป อาการที่แสดงคือ เป็นแผลที่ลิ้น จิตใจร้อนรุ่ม บัสสาวะขี้มและแสบร้อนปวดบัสสาวะหรือมีเลือดปน

small intestinal excess heat syndrome/pattern : a pattern arising when the small intestine is of exuberant heat and fails to separate the clear from the turbid, usually manifested by vexation, tongue ulcers, painful urination with hot sensation, yellow urine, and hematuria.

小肠主液 (xiǎo cháng zhǔ yè) : 小肠在吸收水谷精气的同时, 能吸收大量的水液。

เสี้ยวจางจูเย่ : ลำไส้เล็กกำกับการสร้างสารน้ำ ในขณะที่ลำไส้เล็กดูดซึมอาหารและน้ำอยู่หนึ่งจะดูดซึมน้ำเป็นปริมาณมาก

small intestine governing humor : at the same time of absorbing water-grain essence-*qi*, the small intestine can suck up the large amount of water.

小儿指纹 (xiǎo ér zhǐ wén) : 3岁以内小儿, 两手食指掌侧前缘部的浅表络脉。

เสี้ยวเออร์จื่อเหิน : การตรวจดูลายนิ้วชี้เด็กเล็ก การตรวจดูเส้นเลือดที่ด้านข้างนิ้วชี้ ด้านหัวแม่มือของเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 3 ขวบ

children finger venules : superficial venules on the palmar side of both index fingers for the children less than 3 years old.

斜刺 (xié cì) : 针身与皮肤表面呈 45°角, 倾斜刺入的方法。

เสี้ยวเอ๋อ : เหวงเฉียง การแทงเข็มที่ทำมุม 45 องศากับผิวหนัง
oblique insertion : needle insertion at a 45° angle to the skin.

斜飞脉 (xié fēi mài) : 脉搏跳动不见于寸口, 而从尺部斜向手腕背部的脉象, 属生理变异现象。

เสี้ยวเพี้ยมาย : ชีพจรเฉล ชีพจรที่ไม่ได้อยู่ที่ตำแหน่ง寸โม้วที่ข้อมือตามปกติ หากแต่เดินเฉลออกไปทางด้านหลังมือ เป็นชีพจรที่มีตำแหน่งผิดแผกไปจากปกติ แต่ไม่ใช่พยาธิชีพจร

oblique-running pulse : an anatomical anomaly of the radial artery which makes the pulse beat felt running outwards not from the *cun*/inch but the *cubit/chi* part to the back of the hand.

邪气 (xié qì) : 各种致病因素的统称。

เสี้ยวชี : บั๊จยักโรค เป็นชื่อเรียกรวมของบั๊จยักที่ก่อให้เกิดโรค

Pathogen *qi* : a collective term of various pathogenic causes.

泻而不藏 (xiè ér bù cáng) : 概括六腑消化食物并传导、排泄糟粕的生理特点。

เซี่ยเออร์จู๊ฉาง : ระบายแต่ไม่เก็บ เป็นการกล่าวถึงลักษณะเด่นทางสรีระของอวัยวะผู้ทั้ง 6 ซึ่งทำหน้าที่ย่อยสลายอาหารและลำเลียง ขับระบายของเสียออกจากร่างกาย
discharging without storing : summarize the physiological characteristics of six bowels functioning in digesting, transporting and discharging drugs.

解颅 (xiè lú) : 囟门迟闭, 头颅骨缝分裂, 不能

闭合的表现。

เซี่ยหลู : กะโหลกปิดช้า ภาวะที่ขม่อมกะโหลกปิดช้า และรอยต่อกะโหลกศีรษะไม่ประสานกัน

united skull : a condition marked by retarded closure of the fontanel and ununited skull sutures.

泻南补北法 (xiè nán bǔ běi fǎ) : 泻心火补肾水的治疗方法, 适用于肾阴不足, 心火亢盛的心肾不交证。

เซี่ยหนันบูเป่ย์ฝ่า : ระบายใต้บำรุงเหนือ วิธีการรักษาด้วยการระบายไฟหัวใจและเพิ่มไตน้ำ ใช้กรณีอื่นของไตไม่พอเกิดไฟหัวใจลุกโชน ส่งผลให้เกิดหัวใจและไตไม่ประสาน

reducing south to nourish north : a therapeutic method to treat heart-kidney disinteraction due to kidney *yin* deficiency and hyperactivity of heart fire by reducing heart (pertaining to south) fire and nourishing kidney (pertaining to north) *yin*.

泻下剂 (xiè xià jì) : 以泻下药为主配伍组成, 具有通便、泻热、攻积、逐水等作用, 治疗里实证的方剂。分为寒下剂、温下剂、润下剂、逐水剂。

เซี่ยเซี่ยจี : ตำรับยาระบาย ตำรับยาที่ประกอบด้วยตัวยาสำคัญที่มีฤทธิ์ระบายท้อง มีสรรพคุณระบายอุจจาระ ขับระบายความร้อน ทะลวงสิ่งที่คั่งค้างในกระเพาะอาหารและลำไส้ ขับน้ำ ใช้รักษากลุ่มอาการภายในแกร่งเกิน แบ่งเป็นตำรับยาเย็นระบายท้อง ตำรับยาอุ่นระบายท้อง ตำรับยาเพิ่มความชุ่มชื้นระบายท้อง ตำรับยารุ

purgative formula : any formula that mainly consists of purgatives, has the effect of relieving constipation, purging heat, removing accumulation and expelling retained water, and is used for treating interior excess patterns/ syndromes. It includes cold purgative formula, warm purgative formula, lubricant laxative formula, and retained water expelling formula.

泻下药 (xiè xià yào) : 能引起腹泻, 或润滑大肠促进排便的药物。

เซี่ยเซี่ยเย่า : ยาระบาย กลุ่มยาถ่ายระบายท้อง มีสรรพคุณขับหรือหล่อลื่นลำไส้เพื่อให้อุจจาระได้ถูกขับออกไป

purgative medicinal : a medicinal that causes diarrhea or lubricates the large intestine to promote defecation.

泄泻 (xiè xiè) : 大便次数增多, 粪便稀薄, 不能成形的表现。

เซี่ยเซี่ย : อุจจาระร่วง ขับถ่ายอุจจาระบ่อยครั้ง อุจจาระมีลักษณะเหลวและนิ่ม ไม่เป็นเส้น

diarrhea : increased times of defecation with loose

and soft stool.

心藏神 (xīn cáng shén) : 心具有主宰五脏六腑、形体官窍的生理活动和精神、意识、思维活动的功能。

心藏神 : เส้นเก็บไว้ในหัวใจ หัวใจทำหน้าที่กำกับควบคุมการทำงานที่ของอวัยวะต้นทั้ง 5 และผู้ทั้ง 6 รวมถึงรูปร่าง ช่องทวารทั้งหลาย ให้มีบทบาทตามสรีระหน้าที่และยังรวมถึงด้านอารมณ์จิตใจ การเรียนรู้ ความคิดอ่าน

heart storing spirit : the function of heart in governing physiological function of five viscera, six bowels, body orifices as well as spirit, ideation and mental activities.

心肺气虚证 (xīn fèi qì xū zhèng) : 心肺两脏气虚, 表现以咳喘、心悸、气短胸闷、神疲乏力、舌淡脉虚等为主的证候。

ซินเฟ่ยซี่ชิวี่เจิ้ง : กลุ่มอาการจากซี่ของหัวใจและปอดพร่อง กลุ่มอาการที่เกิดจากซี่ของหัวใจและปอดอ่อนแอ อาการแสดงคือ ไอหอบ ใจสั่น หายใจสั้น แน่นหน้าอก อ่อนเพลีย ลิ้นซีด ซีพจรเป็นแบบพร่อง

heart-lung qi deficiency syndrome/pattern : a syndrome/pattern arising when *qi* of the heart and lung is deficient, usually manifested by cough, asthma, palpitation, shortness of breath, a feeling of pressure in the chest, listlessness and lack of strength, pale tongue, and weak pulse.

心肝血虚证 (xīn gān xuè xū zhèng) : 血液亏少, 心肝失养, 表现以心悸多梦、眩晕、肢体麻木、舌淡脉细等为主的证候。

ซินกานชวี่ชิวี่เจิ้ง : กลุ่มอาการจากเลือดของหัวใจและตับพร่อง กลุ่มอาการที่เกิดจากเลือดพร่อง หัวใจและตับขาดเลือดมาหล่อเลี้ยง อาการแสดงคือ ใจสั่น ผันมาก เวียนศีรษะ ซาตามแขนขา ลิ้นซีด ซีพจรเล็ก

heart-liver blood deficiency syndrome/pattern : a syndrome/pattern arising when insufficient blood fails to nourish the heart and liver, usually manifested by palpitation, dreaminess, dizziness, numbness of the limbs, pale tongue, and fine pulse.

心火亢盛证 (xīn huǒ kàng shèng zhèng) : 火热亢盛, 内扰上炎, 表现以心烦失眠、舌赤生疮、发热口渴、甚或狂乱、便秘尿黄、舌红苔黄、脉数等为主的证候。

ซินหัวคังเซิงเจิ้ง : ภาวะที่เกิดความร้อนในหัวใจอย่างมาก ความร้อนรบกวนหัวใจ มีอาการที่สำคัญคือ นอนไม่หลับ จิตใจร้อนรุ่ม ลิ้นแดงเป็นแผล ตัวร้อน กระหายน้ำ หาก

รุนแรงจะคลุ้มคลั่ง ท้องผูก และปัสสาวะเข้ม ลิ้นแดง ฝ้าเหลือง ซีพจรเต้นเร็ว

intense heart fire syndrome/pattern : a pattern/syndrome due to the disturbance of exuberant fire, usually manifested by restlessness, insomnia, reddened tongue with ulcers, fever, thirst, or even manic agitation, constipation, yellow urine, red tongue with yellow coating, and rapid pulse.

心开窍于舌 (xīn kāi qiào yú shé) : 心的经脉与舌根相连, 心气上通于舌; 心的生理和病理表现, 可以由舌的变化反映出来。

ซินไคเซี่ยยวี่เสอ : เส้นลมปราณของหัวใจเชื่อมถึงโคนลิ้น ซี่ของหัวใจจึงขึ้นมาที่ลิ้น ดังนั้น การแสดงออกทั้งทางด้านสรีระและพยาธิจึงสะท้อนการเปลี่ยนแปลงที่ลิ้น

heart opening at tongue : the heart meridian-vessels connect the tongue root and the heart *qi* transports upward to the tongue; the physiology and pathology of heart can be reflected from the tongue's changes.

辛凉解表剂 (xīn liáng jiě biǎo jì) : 以辛凉疏散药为主配伍组成, 治疗外感风热表证的解表剂。

ซินเหลียงเจี่ยเปี้ยวจี้ : ตำรับยารักษาอาการภายนอกที่มีรสเผ็ดเย็น ตำรับยาที่มีองค์ประกอบสำคัญเป็นตัวยามีรสเผ็ดเย็นและมีฤทธิ์ขับกระจาย ใช้รักษาภาวะถูกลมร้อนจากภายนอกมากระทบ

pungent-cool exterior-releasing formula : any exterior-releasing formula that mainly consists of pungent-cool dispersing medicinals for treating wind-heat exterior pattern/syndrome.

辛凉解表药 (xīn liáng jiě biǎo yào) : 性味多为辛凉, 以宣散风热为主要作用, 适用于风热表证的药物。

ซินเหลียงเจี่ยเปี้ยวเย่า : ยาขับระบายลมร้อน กลุ่มยาที่มีฤทธิ์เย็น รสเผ็ดเย็น มีสรรพคุณขับระบายลมร้อนเป็นหลัก เหมาะสำหรับรักษาอาการเปี้ยวเจิ้งซึ่งมีสาเหตุจากการถูกกระทบด้วยลมร้อน

pungent-cool exterior-releasing medicinal : a medicinal, pungent in flavor and cool in property, mainly functions to disperse wind-heat for treating wind-heat exterior pattern/syndrome.

心脉痹阻证 (xīn mài bì zǔ zhèng) : 心脏脉络, 痹阻不通, 表现以心悸怔忡、心胸憋闷、痛引肩背, 脉结或代等为主的证候。

ซินมายปี้จูเจิ้ง : อาการที่หลอดเลือดหัวใจตีบตัน การไหลเวียนไม่คล่อง โดยมีอาการที่สำคัญคือ ใจสั่นใจหวิว แน่นเจ็บหน้าอก ร้าวไปที่ไหล่หรือแขน ซีพจรเต้นช้าและ

จังหวะหยุดไม่แน่นอน หรือชีพจรเต้นข้ามจังหวะหยุด
แน่นอน

heart vessel obstruction syndrome/pattern : a syndrome/pattern arising when the heart vessels are impeded, usually manifested by paroxysms of palpitation with fearful throbbing, pain and a feeling of pressure in the heart and chest referring to the shoulder or upper arm, and intermittent or bound pulse.

心肺两虚证 (xīn pí liǎng xū zhèng) : 脾气亏虚, 心血不足, 表现以心悸失眠、头晕、腹胀、便溏、舌淡脉虚等为主的证候。

ซินผิเหลียงซวีเจิง : กลุ่มอาการหัวใจและม้ามพร่อง กลุ่มอาการที่เกิดจากซี่ของม้ามอ่อนแอ เลือดของหัวใจไม่เพียงพอ อาการแสดงคือ ใจสั่น นอนไม่หลับ เวียนศีรษะ ท้องอืด ถ่ายอุจจาระเหลว ลิ้นซีด ชีพจรเป็นแบบพร่อง

dual deficiency of the heart and spleen syndrome/pattern : a syndrome/pattern arising when spleen *qi* is deficient and heart blood in insufficient, usually manifested by palpitation, insomnia, dizziness, abdominal distention, loose stool, pale tongue, and weak pulse.

心其华在面 (xīn qí huá zài miàn) : 心的生理功能正常与否, 可以由面部的色泽变化反映出来。

ซินฉิงหัวไล่เมี่ยน : ใบหน้าแสดงถึงการทำงานของหัวใจ การทำงานของหัวใจจะปกติหรือไม่สามารถสะท้อนออกที่สีสันของใบหน้า

heart lustering face : the physiological normality and abnormality of the heart can be reflected from the face's luster changes.

心气虚证 (xīn qì xū zhèng) : 心气不足, 鼓动无力, 表现以心悸气短、神疲乏力、活动后加重, 舌淡脉虚等为主的证候。

ซินซี้ซวีเจิง : กลุ่มอาการซี่ของหัวใจพร่อง โดยแสดงอาการที่สำคัญทางคลินิกคือ ใจสั่น นอนไม่หลับ ผันมาก หลงลืม เวียนศีรษะ ตาลาย สีหน้าไม่สดชื่น ลิ้นซีด

heart qi deficiency syndrome/pattern : a pattern/syndrome arising when heart *qi* is deficient and powerless in agitation, usually manifested by palpitation, shortness of breath, listlessness and physical fatigue aggravated upon exertion, pale tongue, and weak pulse.

心肾不交证 (xīn shèn bù jiāo zhèng) : 心肾阴液亏虚, 阳气偏亢, 表现以心烦失眠、梦遗。耳鸣、腰酸、舌红少苔。脉细数等为主的证候。

ซินเซินปู้เจียวเจิง : กลุ่มอาการหัวใจและไตไม่ประสานกัน กลุ่มอาการที่เกิดจากอินของหัวใจและไตพร่อง ทำให้หยางซี่

แรงกว่าปกติ มีอาการแสดงคือ กระวนกระวายใจ นอนไม่หลับ ผันเบี่ยง ทู้อื่อ ปวดเมื่อยเอว ลิ้นแดงมีฝ้าน้อย ชีพจรเล็กและเต้นเร็ว

heart-kidney non-interaction syndrome/pattern : a syndrome/pattern arising when *yin* fluid of the heart and the kidney is deficient with relative preponderance of *yang*, usually manifested by restlessness, insomnia, nocturnal emission, tinnitus, soreness of the loins, red tongue with scanty coating, and rapid fine pulse.

心肾相交 (xīn shèn xiāng jiāo) : 又称水火既济。心火下降于肾, 资助肾阳, 温煦肾水, 使肾水不寒; 肾水上济于心, 资助心阴, 滋养心阳, 使心阳不亢, 以维持心肾间生理功能的协调平衡。

ซินเซินเซียงเจียว : หัวใจกับไตประสานกัน มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า น้ำกับไฟประสานเกือกลูกกัน หมายถึง ไฟหัวใจ ลงล่างไปอยู่ที่ไต ช่วยเกือหนุนหยางของไต อบอุ่นน้ำไต ทำให้น้ำไตไม่เย็นจนเกินไป น้ำไตขึ้นบนมาอยู่ที่หัวใจ ช่วยเกือหนุนอินของหัวใจ หล่อเลี้ยงหยางของหัวใจ ทำให้หยางของหัวใจไม่แกร่งจนเกินไป ดังนั้น จึงทำให้หัวใจและไตทำงานประสานกันอย่างสมดุล

heart-kidney interaction : also called intercourse between heart and kidney. Heart fire descends to the kidney to maintain kidney-*yang* and warm kidney-water for avoidance of kidney-water coldness. Kidney water ascends to the heart to maintain heart-*yin* and nourish heart-*yang* for avoidance of heart-*yang* hyperactivity. Normally, it maintains physiological function coordination and balance between the heart and the kidney.

心肾阳虚证 (xīn shèn yáng xū zhèng) : 心肾阳气虚衰, 失于温煦, 表现以心悸、水肿、腰膝酸冷、舌淡紫, 苔白滑。脉虚等为主的证候。

ซินเซินหยางซวีเจิง : กลุ่มอาการหยางของหัวใจและไตพร่อง กลุ่มอาการที่เกิดจากหยางซี่ของหัวใจและไตอ่อนแอ เสียความสามารถในการทำให้อบอุ่น มีอาการแสดงคือ ใจสั่น บวมหน้า เอวและเข้าเย็นร่วมกับอาการปวดเมื่อย ลิ้นมีสีม่วงซีด ฝ้าขาวลิ้น ชีพจรเป็นแบบพร่อง

heart-kidney yang deficiency syndrome/pattern : a syndrome/pattern arising when insufficient *yang qi* of the heart and the kidney fails to warm and activate, usually manifested by palpitation, edema, soreness and coldness of the loins and knees, purplish tongue with white slippery coating, and weak pulse.

辛温解表剂 (xīn wēn jiě biǎo jì) : 以辛温发散药

为主配伍组成，治疗外感风寒表证的解表剂。

ซินเวินเจียเปียวจี้ : ตำรับยารักษากลุ่มอาการภายนอกที่มีรสเผ็ดอุ่น ตำรับยาที่มีองค์ประกอบสำคัญเป็นตัวยามีรสเผ็ดอุ่นและมีฤทธิ์ขับกระจาย ใช้รักษาภาวะถูกลมหนาวจากภายนอกมากระทบ

pungent-warm exterior-releasing formula : any exterior-releasing formula that mainly consists of pungent-warm dispersing medicinals for treating wind-cold exterior pattern/syndrome.

辛温解表药 (xīn wēn jiě biao yào) : 性味多为辛温，以发散风寒为主要作用，适用于风寒表证的药物。

ซินเวินเจียเปียวเย่า : ยาขับระบายลมเย็น กลุ่มยาที่มีฤทธิ์ร้อนและอุ่น รสเผ็ดอุ่น มีสรรพคุณขับกระจายลมเย็นเป็นหลัก เหมาะสำหรับการรักษากลุ่มเปียวเจิ้งซึ่งมีสาเหตุจากการถูกกระทบด้วยลมเย็น

pungent-warm exterior-releasing medicinal : a medicinal, pungent in flavor and warm in property, mainly functions to release wind-coldness for treating wind-cold exterior pattern/syndrome.

凶陷 (xūn xiàn) : 凶门下陷的表现。

ซินเซี่ยน : ขม่อมบวม ภาวะที่ขม่อมของเด็กทารกบวมหดตัวยุบลง

depressed fontanel : a condition marked by sunken fontanel in an infant.

心血虚证 (xīn xuè xū zhèng) : 血液亏虚，心失濡养，表现以心悸失眠、多梦健忘、头晕目眩、面色无华、舌淡脉细等为主的证候。

ซินเซวี่ชู่เจิ้ง : กลุ่มอาการเลือดของหัวใจพร่อง ภาวะที่สารเลือดมีปริมาณน้อย ไม่พอจะหล่อเลี้ยงหัวใจ มีอาการแสดงหลัก ได้แก่ ใจสั่น นอนไม่หลับ ฝันมาก ความจำไม่ดี เวียนศีรษะตาลาย ใบหน้าไม่มีสีเลือด ลิ้นซีด ชีพจรเล็ก

heart blood deficiency syndrome/pattern : a pattern/syndrome arising when deficient blood fails to nourish the heart, usually manifested by palpitations, insomnia, dreaminess, obliviousness, dizziness, blurred vision, lusterless complexion, pale tongue, and fine pulse.

心阳虚脱证 (xīn yáng xū tuō zhèng) : 心阳衰极，阳气欲脱，表现以突然冷汗淋漓、四肢厥冷、神志模糊、面色苍白、心悸胸痛、脉微欲

绝等为主的危重证候。

ซินหยางชวีทวิเจิ้ง : กลุ่มอาการหยางของหัวใจเสื่อมสภาพการทำงานอย่างรุนแรง หยางที่หัวใจแตกสลาย โดยมีอาการที่สำคัญคือ เหงื่อออกมากเป็นเม็ด ๆ และเหงื่อจะเย็น แขนขาเย็นเฉียบ สติสัมปชัญญะไม่ค่อยจะรู้ตัว หน้าขาวซีด ปวดหน้าอก ใจสั่น ชีพจรแทบจะคลำไม่ได้

heart yang collapse syndrome/pattern : a critical pattern due to depletion of heart yang and abrupt collapse of yang qi, usually manifested by sudden profuse cold sweating, reversal cold of extremities, clouding of consciousness, pale complexion, palpitation, chest pain, and hardly perceptible pulse.

心阳虚证 (xīn yáng xū zhèng) : 心阳虚衰，温运失司，表现以心悸怔忡、胸闷疼痛、畏寒肢冷、唇舌暗淡等为主的证候。

ซินหยางชวีเจิ้ง : กลุ่มอาการหยางหัวใจพร่อง หยางของหัวใจเสื่อมลงจนไม่สามารถให้ความอบอุ่นต่อการทำงานที่สูบฉีด โดยมีอาการที่สำคัญคือ ใจสั่น กระสับกระส่าย นอนไม่หลับ ฝันมาก ร้อนทั้ง 5 เหงื่อลักออก ร้อนเป็นเวลาลิ้นแดงฝ้าน้อย

heart yang deficiency syndrome/pattern : a pattern/syndrome arising when heart yang is deficient and fails to warm and activate, usually manifested by palpitation, compression sensation and pain in the chest, aversion to cold with cold extremities, and dark lips and tongue.

心阴虚证 (xīn yīn xū zhèng) : 阴液亏虚，虚热内扰，表现以心悸心烦、失眠多梦、五心烦热、潮热盗汗、舌红少苔、脉细数等为主的证候。

ซินอินชวีเจิ้ง : กลุ่มอาการอินของหัวใจพร่อง กลุ่มอาการที่มีสารอินพร่อง เกิดภาวะร้อนพร่องรบกวนหัวใจ มีอาการแสดงหลัก ได้แก่ ใจสั่น กระวนกระวายใจ นอนไม่หลับ ฝันมาก ร้อนฝ่ามือ ฝ่าเท้า และร้อนในอก ไข้ต่ำ ๆ ตอนบ่ายหรือหัวค่ำ เหงื่อลักออก ลิ้นแดง ฝ้าน้อย ชีพจรเล็กและเต้นเร็ว เป็นต้น

heart yin deficiency syndrome/pattern : a pattern/syndrome arising when yin fluid is deficient with internal disturbance of deficiency heat, usually manifested by mental irritability, palpitation, insomnia, dreaminess, vexing heat in the chest, palms and soles, tidal fever, night sweating, red tongue with scanty coating, and rapid fine pulse.